

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Z.S.**, P.S., IČO: X., zastúpeného advokátkou Mgr. Z.M.B. proti žalovanému: **C.S.**, P.S., IČO: X., **o neplatnosť uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia**, vedenej na Okresnom súde v Michalovciach pod spisovou značkou 18Cb 162/2005, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. júla 2008, č. k. 2Cob 31/2008-400, takto

r o z h o d o l:

Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. Vladimír Hrib nie je vylúčený z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2 Cob 31/08.

Dovolanie žalobcu sa **o d m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Michalovce rozsudkom z 21. novembra 2007, č. k. 18Cb 162/2005-340 určil, že uznesenia č. 2/2005, 3/2005, 4/2005 a 5/2005 prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení obchodnej spoločnosti C., konanom 7. októbra 2005 a zapísané v notárskej zápisnici č. N 110/2005, Nz 46939/2005, NCR 1s46390/2005 notárkou JUDr. A., sú neplatné.

V časti o návrhu na vyhlásenie neplatnosti uznesenia č. 1/2005 žalobu zamietol. Súčasne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 6 184 Sk.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa žalobca ako akcionár žalovaného bol oprávnený v súlade s § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka podať žalobu o určenie neplatnosti uznesení prijatých na valnom zhromaždení 7. októbra 2005. Žalovaný prijatím uznesení pod č. 2, 3, 4 a 5/2005 porušil zákon a boli obmedzené práva akcionára. Tieto uznesenia sa týkali zmeny stanov spoločnosti a volieb štatutárnych orgánov. V prípade návrhu žalobcu na vyhlásenie neplatnosti uznesenia č. 1/2005, podmienka podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka splnená nebola, pretože z právnej judikatúry vyplýva, že nezákonný postup akciovej spoločnosti, spočívajúci v znemožnení akcionárovi výkonu hlasovacieho práva, je dôvodom k prehláseniu uznesenia valného zhromaždenia za neplatné podľa § 183 Obchodného zákonníka, ak táto okolnosť mohla mať vplyv na výsledok hlasovania. Pri prijatí uznesenia č. 1/2005, týkajúceho sa voľby orgánov mimoriadneho valného zhromaždenia, hlasovalo 100% prítomných akcionárov, a to v počte 273 041 hlasov. Teda hlasovanie žalobcu pri počte hlasov 172 068 nemohlo ovplyvniť výsledok prijatia tohto uznesenia. U ostatných uznesení, ktoré boli prijaté za hlasovania 104 020 hlasov (100%), mohol byť výsledok hlasovania iný, ak by bol hlasoval žalovaný.

Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie žalobca (č. l. 374 spisu), a to v časti výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a žalovaný (č. l. 348 spisu) v časti výroku, ktorým bolo určené, že uznesenia č. 2, 3, 4, 5 mimoriadneho valného zhromaždenia zo dňa 7.10.2005 sú neplatné.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením z 11. júla 2008 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, rozsudok Okresného súdu Michalovce z 21. novembra 2007, č. k. 18Cb 162/2005-340 zrušil a konanie zastavil. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p. s tým, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že žalobca písomným podaním z 3. júla 2008 (č. l. 392) zobral späť návrh v celom rozsahu, a to v čase, keď súd prvého stupňa rozhodol, ale rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. So späťvzatím návrhu súhlasil žalovaný podaním z 8. júla 2008. Preto podľa § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie návrhu, zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že žalobca zaviniť zastavenie konania tým, že vzal v celom rozsahu návrh na začatie konania späť. Žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania v súlade s § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Pretože náhradu trov konania nepožadoval, tieto mu neboli priznané.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. a najmä tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. c/, f/, g/ O.s.p. (žalobca nebol riadne zastúpený, ako účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v dôsledku čoho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V dovolaní žalobca namietal, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca JUDr. Vladimír Hrib. V prípade, že JUDr. Vladimírovi Hribovi boli pridelené veci, v ktorých bol žalobca účastníkom konania, všetky tieto veci boli pridelené na prejednanie a rozhodnutie inému sudcovi. JUDr. Vladimír Hrib rozhodoval o veci, napriek tomu, že je zo zákona vylúčený, a preto došlo k porušeniu ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú ochranu. Ďalej žalobca namietal, že podanie datované 3. júla 2008, označené ako návrh na späťvzatie žaloby, bolo podpísané za žalobcu Mgr. V. ako predsedom predstavenstva, ktorý však ku dňu vyhotovenia späťvzatia (3. júla 2008) ani ku dňu jeho doručenia súdu (7. júla 2008) a ani do dňa vyhotovenia napadnutého uznesenia (11. júla 2008) nebol predsedom predstavenstva žalobcu ani jeho oprávneným zástupcom. Mimoriadne valné zhromaždenie žalobcu, ktoré sa uskutočnilo už 23. júna 2008, prijalo uznesenia, ktorými zvolilo do funkcie členov predstavenstva spoločnosti Ing. M., V. a Ing. J., pričom za jediného predsedu predstavenstva určilo Ing. M.. Za podpredsedu predstavenstva určilo V.. Pripomenul, že konštitutívne účinky zvolenia osôb za členov orgánov akciovej spoločnosti nastali okamihom schválenia uznesení valným zhromaždením dňa 23. júna 2008 a 27. júna 2008, pričom zápis údajov o štatutárnom orgáne do obchodného registra má len deklaratórny účinok. Uznesenia z týchto valných zhromaždení sú doposiaľ platné a osvedčujú existujúci skutočný stav v spoločnosti. Tretie osoby nie sú oprávnené vylúčiť platnosť uznesení valného zhromaždenia akciovej spoločnosti. Podaním z 10. júla 2008, doručeným 11. júla 2008, žalobca upozornil na nesúlad údajov uverejnených v obchodnom registri so skutočným stavom. Súd rozhodol o zastavení celého konania bez existencie riadneho podania späťvzatia návrhu a riadneho návrhu na zastavenie konania, čím žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom. Spoločnosť Z.S.

naďalej v celom rozsahu trvá na svojom návrhu a trvá na pokračovaní v súdnom konaní. Žalobca žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach zrušil a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie bez nariadenia pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predovšetkým dovolací súd si musel vyriešiť otázku nestrannosti JUDr. Vladimíra Hriba pri rozhodovaní danej veci.

Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. Vladimír Hrib sa k námietke dovolateľa vyjadril tak, že sa vo veci necíti zaujatý, pretože nemá žiaden osobný vzťah k prejednávanej veci, ani k účastníkom konania a ich zástupcom.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Zákon spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať pochybnosť o ich nezaujatosti.

Nezaujatosť je potrebné skúmať z objektívnej, ako i subjektívnej stránky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vznesenú námietku zaujatosti sudcu a o nej rozhodol podľa ust. § 16 ods. 1 O.s.p.

Sudca JUDr. Vladimír Hrib subjektívne nepociťuje k veci ani účastníkom alebo ich zástupcom taký vzťah, z ktorého možno mať pochybnosti o jeho zaujatosti, o čom svedčí písomné vyjadrenie namietaného sudcu.

Najvyšší súd posudzoval i objektivitu namietaného sudcu a konštatuje, že tento sudca neporušil zásadu, že spravodlivosť musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná.

Namietaný sudca nekonal a právny zástupca nijakými konkrétnymi skutočnosťami nepreukázal zaujatosť tohto sudcu a dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. Vladimír Hrib nie je vylúčený z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2 Cob 31/08.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a § 239 O.s.p.

V prejednávanej veci žalovaný podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým z dôvodu späťvzatia žaloby bolo rozhodnuté v zmysle § 208 O.s.p. Uznesenie o zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa a zastavenie konania, ktoré je napadnuté dovoláním, nie je uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., a preto podľa § 239 O.s.p. nie je dovolanie prípustné.

Okrem prípadov uvedených v § 239 O.s.p. je dovolanie prípustné v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. Ide o prípady závažných väd konania, keď je dovolanie prípustné, aj keď nie sú splnené podmienky uvedené v § 239 O.s.p.

Žalobca v dovolaní poukázal na prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. c/, f/ a g/ O.s.p.

Ako účastník konania môže každý pred súdom konať, a to v rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti. Žalobca ako právnická osoba má procesnú spôsobilosť v neobmedzenom rozsahu, preto nemôže vzniknúť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p., ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Prípustnosť dovolania ďalej zdôvodňuje postupom súdu, ktorým bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) Uvedené ustanovenie ochraňuje práva účastníka konania a právom chránených záujmov, ak súd nerešpektuje jeho procesné práva a vynesie rozhodnutie. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež vtedy, ak odvolací súd zastaví konanie podľa § 208 O.s.p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené.

Dovolateľ namietal, že odvolací súd postupoval podľa § 208 O.s.p., t. j. zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a zastavil konanie na základe späťvzatia žaloby, ktoré späťvzatie nemohlo vyvolať takýto účinok, pretože bolo urobené niekým, kto na takýto úkon nebol oprávnený. Takéto pochybenie by bolo treba považovať za postup, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorý zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť.

Dovolateľ namietal nesprávny postup odvolacieho súdu v tom, že konanie zastavil na základe právneho úkonu späťvzatia žaloby osobou Mgr. V., ktorý nebol oprávnený v mene dovolateľa konať. Mgr. V. bol síce v čase keď urobil predmetný procesný úkon 7. júla 2008 zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva, ale v skutočnosti ním už nebol, lebo z funkcie člena predstavenstva bol odvolaný prijatím uznesenia na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 23. júna 2008.

Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby, do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny, nie konštitutívny účinok. Rovnako to platí aj pre zánik funkcie (§ 66 ods. 2 Obchodného zákonníka). Ak urobia úkon osoby, ktoré v skutočnosti štatutárnym orgánom alebo jeho členom nie sú, nepôjde o platný úkon právnickej osoby.

Napriek uvedenému môže mať zápis v obchodnom registri účinky voči zapísanej právnickej osobe, ale najmä voči tretím osobám. Podľa § 27 ods. 3 prvá veta Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase späťvzatia žaloby sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy alebo stanov pri voľbe alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela (§ 27 ods. 6 Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia poskytujú ochranu tretím osobám, ktoré konajú v dobrej viere, že údaje týkajúce sa štatutárnych orgánov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri a zverejnené, sú správne a zodpovedajú skutočnosti.

Odvolací súd zrejme za účelom overenia, či osoba, ktorá vzala žalobu späť je skutočne predsedom predstavenstva, zaobstaral výpis z obchodného registra. Z výpisu z 15. júla 2008, vložka číslo X., oddiel: S. (č. l. 394 spisu) zistil, že od 24. júna 2008 je zapísaný ako predseda predstavenstva Mgr. V.. Tento podpísal podanie osobne doručené odvolaciemu súdu 7. júla 2008, ktorým vzal žalobu späť. Odvolací súd preto nemal dôvod pochybovať o tom, že späťvzatie žaloby urobila osoba, ktorá právom konala za žalobcu. Vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 6 Obchodného zákonníka sa žalobca nemohol dovolávať toho, že procesný úkon, ktorý urobila osoba zapísaná v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu, nie je platný a účinný.

Na tento právny záver nemá vplyv podanie žalobcu z 10. júla 2008 označené ako upozornenie, v ktorom oznamoval súdu, že úkony Mgr. V. nie sú vykonané zástupcom spoločnosti, lebo bol uznesením mimoriadneho valného zhromaždenia konanom v júni 2008 odvolaný z člena predstavenstva, ale uvedené podanie vzhľadom na uvedený dátum prijatia uznesenia nejasné a súčasne nevierohodné. K tomuto podaniu nebolo predložené zodpovedajúce uznesenie valného zhromaždenia o neoprávnenosti konať za spoločnosť Mgr. V. a naopak o oprávnenosti konať Ing. M. a V.. Naviac na toto podanie žalobcu nemohol odvolací súd reagovať, pretože podľa úradného záznamu v ňom uvedenom bolo založené do spisu 14. júla 2008, teda po vydaní napadnutého uznesenia.

Ak odvolací súd v odvolacom konaní rozhodol podľa § 208 O.s.p., t.j. zastavil konanie po späťvzátí žaloby vykonanom Mgr. B., nedošlo tým k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd nezistil ani prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O.s.p., že rozhodoval vylúčený sudca. Prejednávaná vec bola pridelená do senátu Krajského súdu v Košiciach 2 Cob v zložení: predsedkyňa senátu JUDr. Katarína Pramuková a členovia senátu JUDr. Vladimír Hrib a JUDr. Janka Kočišová. Z obsahu spisu vyplýva, že voči členovi senátu JUDr. Vladimírovi Hribovi nebola uplatnená účastníkom konania námietka zaujatosti v zmysle § 15a O.s.p. počas odvolacieho konania a sudca nebol ani z prejednávania a rozhodnutia veci vylúčený v zmysle § 14 O.s.p. Preto v tejto časti je námietka žalobcu uvedená v dovolaní nedôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. Úspešný žalovaný trovy dovolacieho konania nežiadal, a preto dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.